

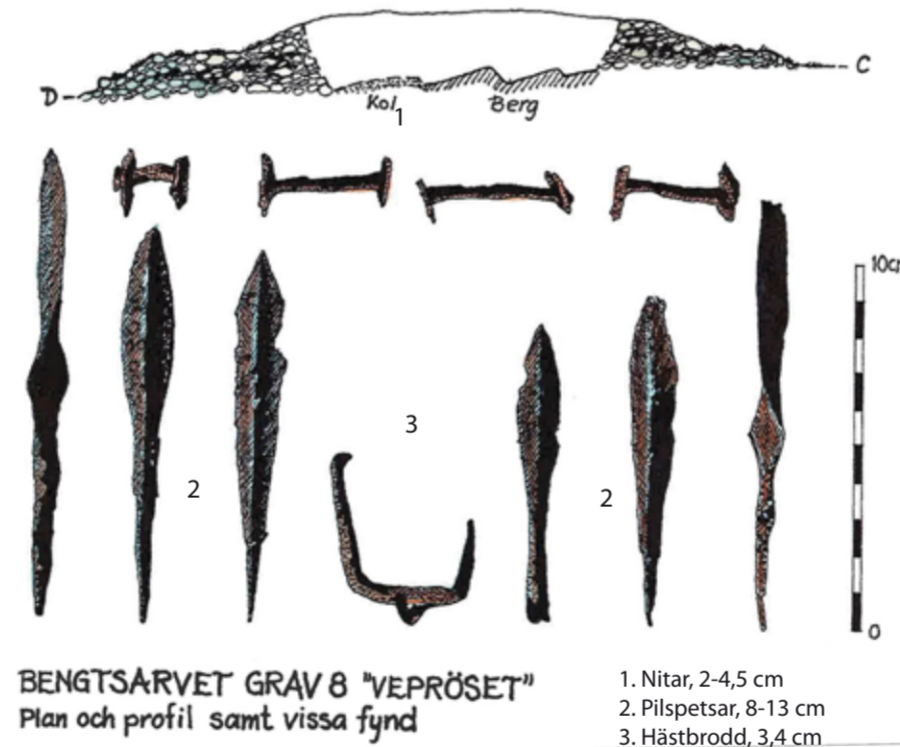
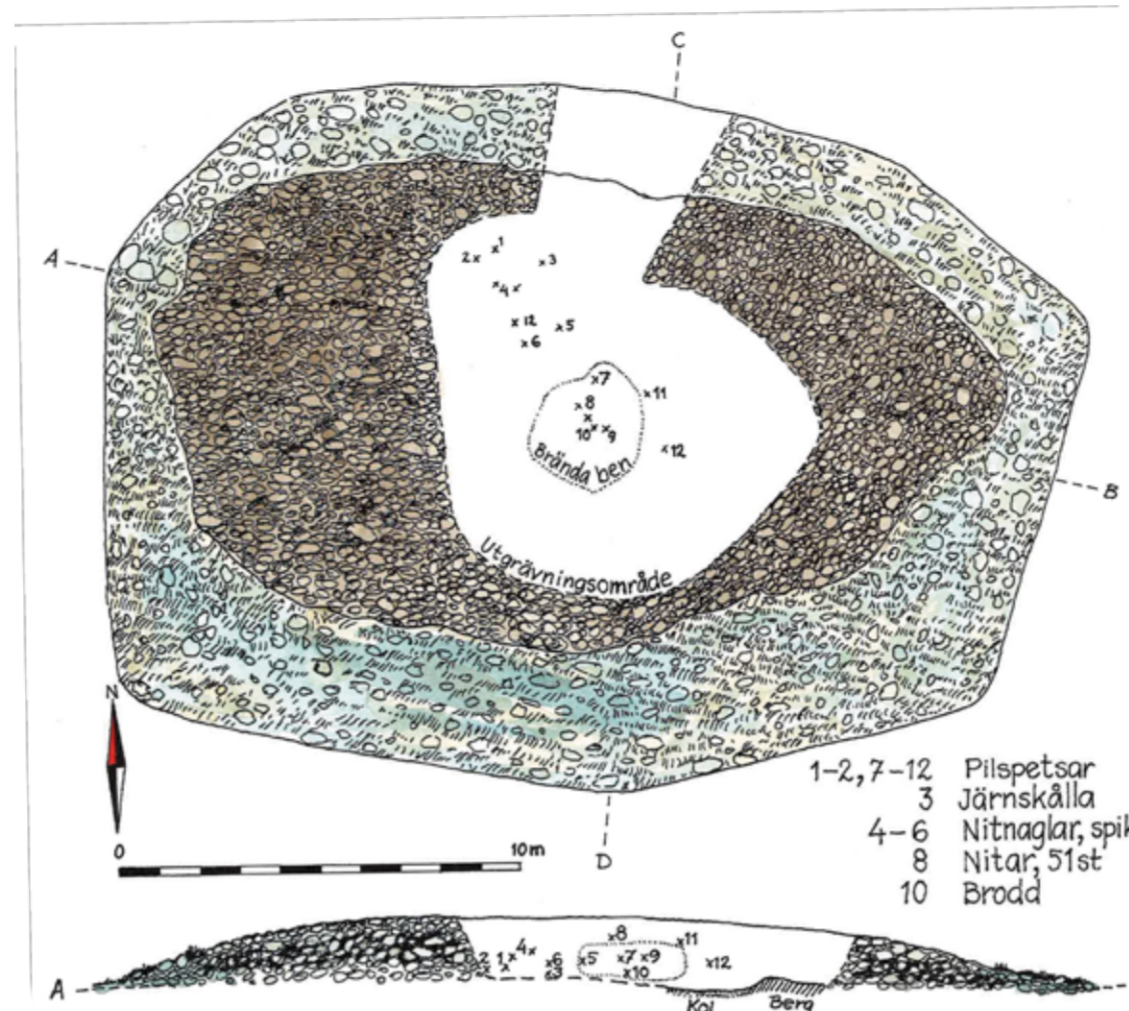

Dalarnas största vikingatida gravfält

På den norra delen av Sollerön finns två stora gravfält från vikingatidens slutskede, ett större vid Bengtsarvet-Rothagen och ett mindre vid Utanmyra. De är de största i Dalarna. Tillsammans kan de innehålla upp till så många som 100-150 gravar. Gravfynd har gjorts i 18 av rösen och 11 av dem har undersökts. De människor som begravde sina döda här bodde på gårdar alldeles i närheten.

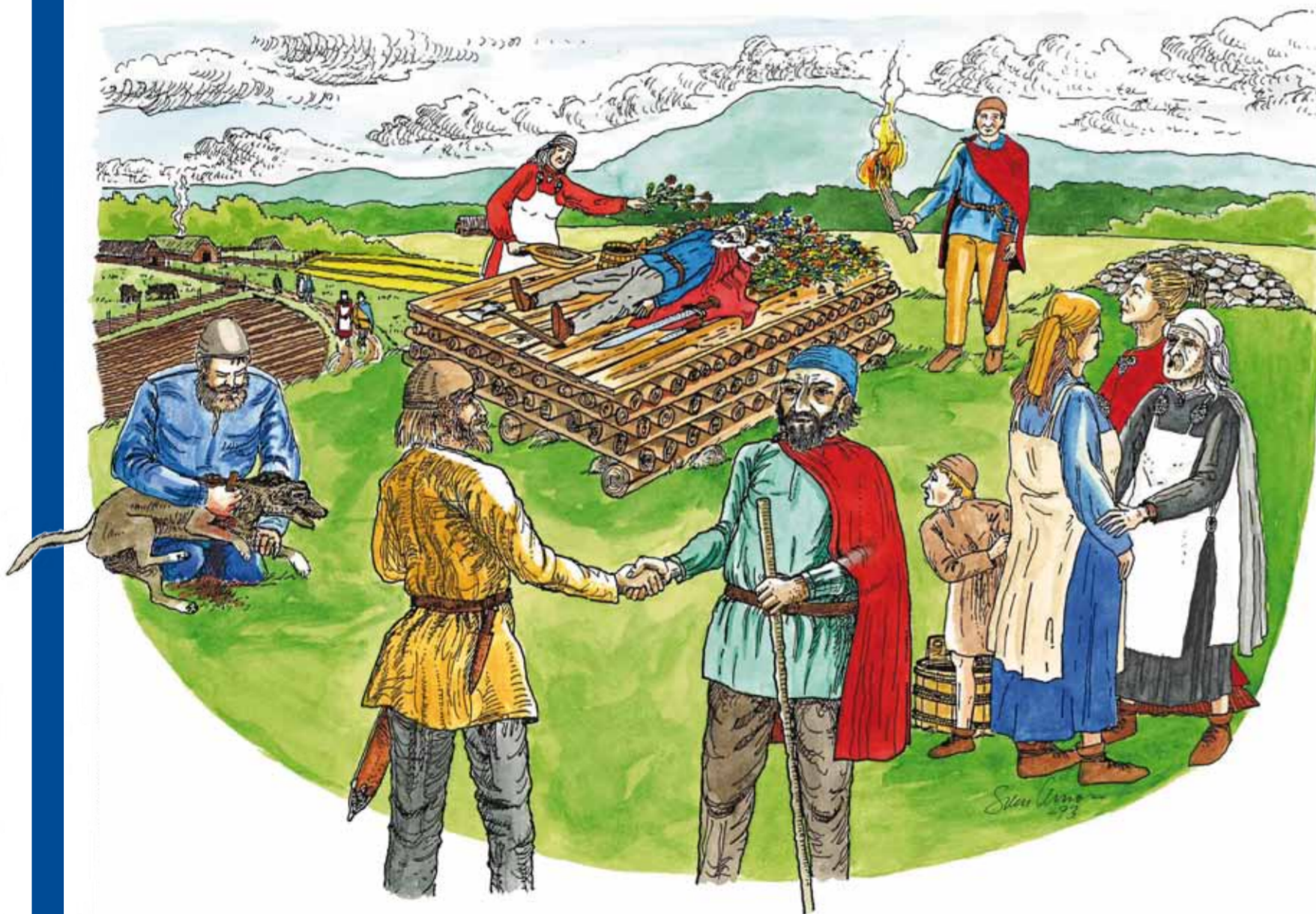
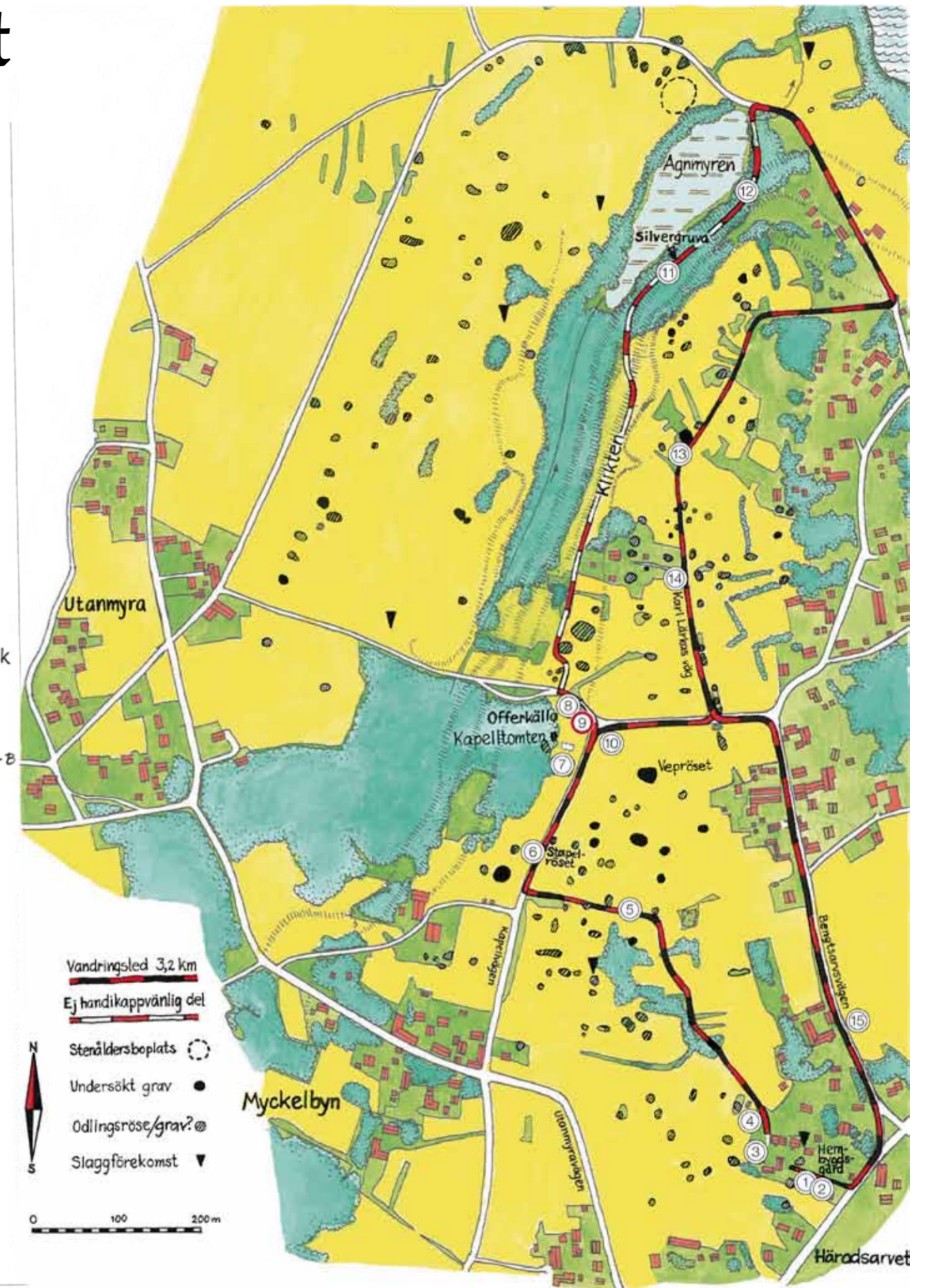
Det har funnits stora vikingatida gravfält på andra håll i Dalarna, t ex i Orsa och på Tunaslätten, men de har odlats bort. Sollerögravarna har förmodligen bevarats tack vare att de var uppförda av sten och inte bara av jord samt att de använts som odlingsrösen.

Gravfälten består framförallt av glest belägna rösen och högar med en diameter på 6-15 meter. Allt det som vi ser är inte gravar utan en stor del av stenhögarna är ett resultat av stenröjning av åkermarken genom århundraden.

BENGTSÄRVET GRAV 8 "VEPRÖSET"
Plan och profil samt vissa fynd

- 1. Nitar, 2-4,5 cm
- 2. Pilspetsar, 8-13 cm
- 3. Hästbrodd, 3,4 cm

Länge trodde man att dessa högar på Sollerön endast var rester efter öbornas odlarmöda. År 1921 uppmärksammades ett fynd som visade att rösen kunde dölja gravgömmor. Vid detta tillfälle kunde byborna dra sig till minnes tidigare fynd av "järnskrot" från Utanmyra.

Men det var först vid en grustäkt år 1928, då man fann ännu en gravgömma i ett av rösen, som man förstod att det rörde sig om ett helt gravfält. Vid detta tillfälle kom en arkeologisk utgrävning till stånd. Åren 1928-29 och 1934 grävdes 11 gravar ut. Alla dessa var brandgravar, d v s den döde har kremerats före gravläggningen.

Under jord och sten fanns rester av kol och brända ben från gravbålet. Där fanns också föremål som pilspetsar, glaspärlor, bronsringar och hästutrustningsdetaljer. Föremålen visar på likheter med det man har hittat i gravar runt om i Skandinavien, t ex i Mälardalen, Jämtland och Trøndelag.

Sollerö socken, fornlämning RAÄ 110, 120.